

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Освітня програма	49736 Інтелектуальні інформаційні системи
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	49736
Назва ОП	Інтелектуальні інформаційні системи
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чалий Сергій Федорович, Падалко Галина Анатоліївна, Савчук Тамара Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	18.02.2021 р. – 20.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/122_IIS_Vidomosti_pro_samootsinyuvannya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/122_IIS_Programa_Online_roboti_ekspertnoyi_grupi_pid_chas_provedennyaakreditatsijnoyi_ekspertizi.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація освітньої програми «Інтелектуальні інформаційні системи» другого (магістерського) рівня є первинною. Перший випуск магістрів за цією програмою відбудеться у лютому 2022 р. Експертна група вважає, що основні цілі освітньої програми та програмні результати навчання узгоджено з місією, цілями та стратегією Чорноморського національного університету імені Петра Могили, які орієнтовані на створення середовища продуктивної взаємодії науки та освіти з метою формування національно свідомої, чесної творчої, професійної особистості, яка працюватиме для розвитку місцевої громади та держави у сфері інформаційних технологій та здатна розв'язувати завдання з впровадження нових інтелектуальних інформаційних технологій в різних галузях на основі дослідницької та інноваційної діяльності, що передбачає систему знань і компетенцій з інтелектуальних систем. ОП зосереджена на опануванні здобувачами компетентностей, достатніх для впровадження в різних галузях інтелектуальних технологій та систем на основі сучасних світових тенденцій та потреб суспільства та промисловості, з використанням сучасного математичного апарату та новітніх інтелектуальних інформаційних технологій. Встановлені факти та докази дають можливість зробити висновок про загальну відповідність критеріїв оцінювання встановленим вимогам щодо якості освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Залучення до розробки та оновлення освітньої програми роботодавців. Тісна взаємодія з роботодавцями та випускниками, які працюють у компаніях-роботодавцях. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що визначено окремим Положенням. Діють достатньо чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що визначено окремим Положенням. Форми та методи навчання за освітньою програмою відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, є сучасними, різноманітними, передбачають широке використання інформаційних технологій та враховують специфіку ОП. Широко використовується система дистанційного навчання Moodle, яка містить всю необхідну й актуальну інформацію про компоненти ОП, а також інструментарій опитування здобувачів освіти щодо освітніх компонентів. Забезпечено доступ до наукометричних баз Scopus, WoS кожного здобувача, що необмежений його місцезнаходженням. Наявна чітка нормативна база щодо дотримання академічної доброчесності. Наявність Уповноваженого з антикорупційної діяльності ЧНУ імені Петра Могили. ЧНУ ім.П.Могили стимулює професійний розвиток викладачів та сприяє розвитку викладацької майстерності шляхом матеріального та морального заохочення. Достатньо-високий рівень матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу за ОП, що акредитується, а також залучення позабюджетних коштів для її укомплектування. Активна діяльність багатофункціонального Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню. Високий рівень організації соціальних опитувань та професійне представлення результатів їх аналізу. Високий рівень організації інклюзивної інфраструктури та плани по розвитку у цьому напрямку. Інститут дорадництва та гнучкість у поширенні інформаційних меседжів до здобувачів. Оперативна реакція внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти на виявлені недоліки у освітньому процесі.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ рекомендує впровадити автоматизований зворотній зв'язок із всіма стейкхолдерами освітньої програми для її обговорення й оновлення, та проінформувати про це стейкхолдерів ОП. ЕГ рекомендує доопрацювати патерн навчального плану з метою забезпечення можливості вільного вибору освітніх компонент з інших освітніх програм/інших освітніх рівней. ЕГ рекомендує розробити систему заходів щодо оповіщення здобувачів освіти про наявні програми академічної мобільності для студентів (на сторінці кафедри, посилання на сторінку сайту ЧНУ з такою інформацією; доведення інформації через дорадників або систему Moodle). На погляд ЕГ, доцільно було б вжити заходів щодо забезпечення підвищення рівня знань з іноземної мови здобувачів вищої освіти за ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» і, на цій основі, викладати іноземною мовою окремі дисципліни професійного спрямування (або модулі цих дисциплін). На погляд ЕГ, рекомендується призначення уповноваженої особи для захисту прав учасників освітнього процесу, що має високий рівень довіри і підтримки як з боку студентства, так і з боку НПП, як додатковий механізм контролю за дотриманням прав студентів та НПП. ЕГ рекомендує більш широке залучення на системній основі до проведення практичних занять фахівців з досвідом роботи у IT-фірмах щодо реалізації проектів та розробок IT-напрямів. ЕГ рекомендує розробити інформаційний буклет/серію заходів, присвячених тематиці реакцій на конфліктні ситуації, які можуть виникнути у ЧНУ. ЕГ рекомендує підвищити рівень інформованості студентів та органів студентського самоврядування щодо їх впливу на оновлення освітньої програми в цілому, а не тільки на оцінювання її окремих освітніх компонентів, а також щодо їх участі у моніторингу та періодичному перегляді освітньої програми. ЕГ рекомендує забезпечити доступ здобувачів до результатів опитування роботодавців щодо програмних результатів навчання за ОП, яка акредитується.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

За результатами фокусних зустрічей 18.02.2021 р. та 19.02.2021 р., експертна група підтверджує, що цілі освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" на другому (магістерському) рівні спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" є чітко сформульованими й відповідають Стратегічному плану розвитку Черноморського національного університету імені Петра Могили на 2019-2024 роки https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Strategichnij_plan_2019-2024_gr..pdf. При цьому, цілі освітньої програми, що акредитується, відповідають місії та стратегії Черноморського національного університету імені Петра Могили (в подальшому ЧНУ), оскільки передбачають підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних до творчої та інноваційної діяльності для соціально економічного розвитку місцевої громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик і наукових досягнень та здобуття нових наукових знань шляхом провадження наукової й науково-технічної діяльності, одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів та їх подальше використання для забезпечення розвитку всіх сторін суспільного життя із застосуванням набутих знань у сфері інформаційних технологій. В результаті реалізації освітньої програми очікується, що випускники будуть здатні забезпечити сталий розвиток у напрямку створення інтелектуальних інформаційних систем у різних галузях відповідно до світових стандартів із застосуванням набутих знань у сфері інформаційних технологій, володітимуть компетентностями щодо проектування інтелектуальних інформаційних систем різного призначення.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами зустрічей 18.02.21 р. та 19.02.21 р., експертна група констатує, що обговорення проекту ОП мало місце на засіданні Вченої ради факультету комп'ютерних наук (Протокол №8 від 04.06.2020р. додається), а також на розширеному засіданні Вченої ради факультету комп'ютерних наук (Протокол №1 від 26.08.2020р. додається). Результатом обговорення прийнято рішення порушити клопотання перед Вченою радою ЧНУ про введення в дію ОП, що акредитується, з 01.09.2020р. ЕГ підтверджує, що зміст освітньої програми систематично обговорюється з роботодавцями з використанням опитувальної форми https://docs.google.com/forms/d/1f-vwuIKdKeF_6El98h4AS9zmtwXFGeIg2T6IFRA3G3s/edit. Як правило, обговорення ОП та пропозиції щодо її удосконалення з роботодавцями проводиться під час зустрічей по обговоренню питань фахової підготовки з гарантом ОП, керівництвом кафедри інформаційних інтелектуальних систем, консультативних спілкувань гарантів та роботодавців. Як було підтверджено 18-02-2021р. на зустрічі з НПП, який обслуговує ОП, що акредитується, пропозиції НПП щодо цілей ОП та програмних результатів навчання обговорюються в процесі особистого спілкування гаранта ОП з НПП, під час погодження РПНД. Певна категорія студентів зазначила про свою участь в обговоренні питань про доцільність викладання окремих дисциплін та їх змісту. Проте, з'ясовано, що не всі здобувачі освіти обізнані з можливістю висловити своє ставлення до змісту освітньої програми. Відсутній механізм автоматизованого зворотного зв'язку (оповіщення) із стейкхолдерами ОП з метою її обговорення та оновлення, яким можуть скористатися НПП, здобувачі освіти, роботодавці. При опитуваннях на фокус-зустрічах 18-02-2021р. та 19-02-2021р., жоден із здобувачів освіти не означив свою участь у таких процесах. Як правило, здобувачі надають своє враження про викладання окремих дисциплін через опитування у системі Moodle, але, як показали результати інтерв'ювання, переважна кількість здобувачів освітньої програми не знають про можливість впливу на її зміст. Результати таких опитувань аналізуються та представляються звітом "Якість освітнього процесу (звіт за результатами оцінних суджень студентів)". Але, на думку експертної групи, такий аналіз повинен фокусуватись на кожній освітній програмі. Опитування роботодавців ІТ-компаній "Template Monster" (Гожий В., к.т.н., управляючий директором); Team Lead "Template Monster" (Новосельцев Д., Лисенко С.), Team Lead "MotoСМС" (Пищита О.), "IntroLabSystem" (Клюс С., управляючий директором), серед яких чимало випускників ЧНУ, показало, що вони систематично спілкуються з гарантом та викладачами, що обслуговують освітній процес на ОП, що акредитується, та висловлюють побажання щодо удосконалення підготовки фахівців з урахуванням специфіки функціонування саме їх компаній. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

За результатами проведеного аналізу в ході акредитаційної експертизи, експертна група відзначає, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням швидкоплинного розвитку інформаційних технологій. При цьому враховано рекомендації роботодавців таких провідних ІТ-фірм м. Миколаєва, як «TemplateMonster», «GlobalLogic», «IntroLabSystems», що висловлені на форумах, конференціях, які організує кафедра інформаційних інтелектуальних систем (<https://ictes.chmnu.edu.ua/>), хакатонах, інших наукових заходах (<https://chmnu.edu.ua/konferentsiyi-ta-zahodi>). Експертна група підтверджує врахування галузевого та регіонального контексту у програмних результатах навчання, що передбачають вміння організовувати і проводити наукові дослідження та виконувати інноваційні розробки в галузі інтелектуальних інформаційних технологій (ПРН 6); знання методики розробки та впровадження нових інформаційних технологій і програмного забезпечення для управління, проектування, прийняття рішень, пошуку, аналізу і обробки даних (ПРН 8); здатність ефективно формувати комунікаційні стратегії при застосуванні сучасних експериментальних методів дослідження галузі; здатність застосовувати обчислювальний експеримент при дослідженнях (ПРН 13). При формулюванні цілей та програмних результатів навчання було враховано досвід провідних ВНЗ, а саме досвід Харківського національного університету радіоелектроніки - освітні програми «Системи штучного інтелекту», «Data Science» (викладання дисциплін «Нейромережові методи обчислювального інтелекту», «Аналітика великих даних», «Знання орієнтовані технології обчислювального інтелекту», «Когнітивний комп'ютеринг»); досвід Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» - освітня програма 2-го рівня «Системи штучного інтелекту» (викладання дисциплін «Когнітивне моделювання», «Системи та технології інтелектуального аналізу даних», «Системи і технології інтелектуального аналізу великих сховищ даних (Big data analytics)»), Національного університету «Львівська політехніка» – освітня програма 2-го рівня «Системи штучного інтелекту» (викладання дисциплін «Машинне навчання», «Методи аналізу великих даних», «Проектування систем глибокого навчання»). Аналіз показав, що в освітній програмі враховані рекомендації щорічних звітів NMC Horizon Report Higher Education Edition щодо підготовки фахівців з інформаційних технологій, з яких підготовка фахівців з Learning Management systems (LMS) та Artificial Intelligence (AI) співпадає з цілями освітньої програми (<https://library.educase.edu/resources/2017/2/2017-horizon-report>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 122 “Комп’ютерні науки” на другому (магістерському) рівні на цей час не затверджено, його проект знаходиться у стадії обговорення (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>). Експертною групою досліджено, що програмні результати навчання за освітньою програмою «Інтелектуальні інформаційні системи» формуються з урахуванням сучасних вимог до розробника інтелектуальних інформаційних систем. Атестація здобувачів вищої освіти виконується відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Положення ЧНУ ім.П.Могили «Про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили» (https://chmnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu.pdf) та передбачає оцінювання сукупності здобутих компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 122 “Комп’ютерні науки” на другому (магістерському) рівні. Експертна група підтверджує, що визначені освітньою програмою “Інтелектуальні інформаційні системи” програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій на другому (магістерському) рівні вищої освіти за такими дескрипторами: Зн1. Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності. Ум1. Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики. Ум2. Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. Ум3. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей. К1. Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. К2. Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях. АВ1. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення. Компетентності ОП відповідають інтегральній компетентності НРК: «Здатність особи розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики». Усі результати навчання, що заплановані ОП відповідають визначеним дескрипторам НРК 7 рівня. Для визначених дескрипторів НРК 7 рівня є відповідні результати навчання за освітньою програмою, що акредитується. На досягнення визначених програмних результатів навчання, наведених у матриці відповідності, спрямоване формування відповідних компетентностей, що формуються під час вивчення дисциплін навчального плану ОП «Інтелектуальні інформаційні системи».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма “Інтелектуальні інформаційні системи” має цілі, які відповідають місії та стратегії ЧНУ. При розробці освітньої програми враховано досвід провідних вітчизняних закладів вищої освіти, а також рекомендації

щорічних звітів NMC Horizon Report Higher Education Edition щодо підготовки фахівців з інформаційних технологій. Залучення до розробки та оновлення освітньої програми роботодавців. Тісна взаємодія з роботодавцями та випускниками, які працюють у компаніях-роботодавцях. При розробці освітньої програми враховано тенденції розвитку комп'ютерних технологій, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Автоматизований зворотній зв'язок наявний лише із здобувачами освітньої програми, проте він відсутній із роботодавцями. ЕГ рекомендує удосконалити автоматизований зворотній зв'язок із всіма стейкхолдерами освітньої програми з метою її обговорення й оновлення, та проінформувати про це стейкхолдерів ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за освітньою програмою "Інтелектуальні інформаційні системи" за другим (магістерським) рівнем загалом відповідають визначеним вимогам щодо проектування та цілей освітньої програми, а саме: освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти; цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін; цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; освітня програма дозволяє досягти задекларованих результатів навчання. Проте, слід удосконалити автоматизований зворотній зв'язок із стейкхолдерами освітньої програми для підвищення рівня прозорості процесу врахування пропозицій щодо освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" за другим (магістерським) рівнем. Означений недолік не є суттєвим.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

При проведенні акредитаційної експертизи, експертна група встановила, що обсяг освітньої програми, яка акредитується OPP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi.pdf, складає 90 кредитів. З них, обсяг нормативних навчальних дисциплін складають 62,5 кредитів ЄКТС (69%), а обсяг дисциплін за вільним вибором студента - 27,5 кредитів ЄКТС (31%). При цьому, навчальний план фахової підготовки освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" на другому (магістерському) рівні спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" містить нормативну та вибіркову частини. Це відповідає вимогам законодавства щодо формування освітньої програми фахової підготовки, а також вимогам законодавства щодо навчального навантаження для рівня вищої освіти "Магістр". ОП "Інтелектуальні інформаційні системи" є у вільному доступі.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

За результатами проведених досліджень в ході акредитаційної експертизи, експертна група відзначає, що освітня програма "Інтелектуальні інформаційні системи" https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/OPP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi.pdf характеризується чіткою структурою, наявністю логічно взаємопов'язаних освітніх компонентів, які дозволяють, як система, досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Навчальний план денної форми навчання https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/NP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi-2.pdf відповідає освітній програмі, за структурою є чітким, включає нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, а також розподіл нормативних навчальних дисциплін на дисципліни циклу загальної підготовки та дисципліни циклу професійної підготовки. За об'єкт вивчення визначено методологічні основи, методи, методики, підходи й інструментальні засоби створення і використання інтелектуальних інформаційних

систем та технологій. При цьому, значна увага приділяється фундаментальним дисциплінам, що спрямовані на формування математичної та методологічної бази (ОПП 1, ОПП 2, ОПП 3, ОПП4, ОПП5, ОПП 6) з метою опанування теорії інтелектуальних інформаційних систем. Запропоновані дисципліни вільного вибору дають можливість поглиблено й практично підготувати здобувача до роботи у сфері розробки та супроводу інтелектуальних інформаційних систем. Це дозволяє досягти заявлених цілей освітньої програми та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Відповідно до Проекту стандарту вищої освіти підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем освіти зі спеціальності 122 “Комп’ютерні науки” (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>), метою освітньої програми є підготовка фахівців з комп’ютерних наук, здатних використовувати сучасні інтелектуальні інформаційні технології в своїй професійній діяльності та розв’язувати завдання з впровадження нових інтелектуальних інформаційних технологій в різних галузях на основі дослідницької та інноваційної діяльності у професійній практиці, що передбачає володіння системою знань і компетенцій з інтелектуальних систем, принципами дослідження інформаційних процесів і оцінювання їх ефективності; теоретичні засади побудови комп’ютерних систем; методи синтезу і аналізу процесів обробки даних (в тому числі великих). Це є задачами в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері комп’ютерних наук для ефективного виконання професійних завдань із проектування компонентів і систем штучного інтелекту щодо розв’язування складних спеціалізованих завдань та практичних проблем, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, під час професійної діяльності в ІТ-галузі. ОП зосереджена на опануванні здобувачами компетентностей, достатніх для впровадження в різних галузях інтелектуальних технологій та систем на основі сучасних світових тенденцій та потреб суспільства та промисловості, з використанням сучасного математичного апарату та новітніх інтелектуальних інформаційних технологій. Експертна група, з урахуванням результатів інтерв’ювання стейкхолдерів 18-02-2021р. та 19-02-2021 р. щодо означених компетентностей, програмних результатів навчання за освітньою програмою, відзначає, що зміст освітньої програми “Інтелектуальні інформаційні системи” повністю відповідає предметній області спеціальності 122 “Комп’ютерні науки”. ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» не є міждисциплінарною.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

За результатами аналізу ОП, навчального плану фахової підготовки за ОП, що акредитується, а також проведених фокусних зустрічей зі студентами та представниками студентського самоврядування, ЕГ зазначає, що кожен здобувач вищої освіти цієї освітньої програми, має можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію за рахунок наявності вибіркового дисциплін загальним обсягом 27,5 кредитів (31%) ECTS, що забезпечують йому право вибору дисциплін відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf та Положення «Про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Polozhennya_pro_poryadok_ta_umovi_obrannya_studentami_distsiplin_za_viborom.pdf. Проте, у Положенні «Про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором» визначено: “...попередній запис студентів на вивчення вибіркового дисциплін у терміни до 1 вересня поточного навчального року - для здобувачів рівня магістр”, що означає проведення такої процедури під час приймальної компанії. Питання було детально досліджено та виявилось таке. У навчальних планах фахової підготовки вивчення вибіркового дисциплін сплановано на 2-й семестр. Фактично, як з’ясовано під час проведених фокусних зустрічей зі студентами та представниками студентського самоврядування, процедура проводиться так протягом осіннього семестру, що дозволяє студентам зробити виважений свідомий вибір дисциплін. Фактом проведення процедури вільного вибору дисциплін восени поточного навчального, а не під час приймальної компанії, є Розпорядження № 2/1-01-07 декану факультету комп’ютерних наук від 22.10.2020 р. про затвердження списку дисциплін вільного вибору студентів спеціальності 122 “Комп’ютерні науки” другого рівня вищої освіти - магістр на II семестр 2020-2021 н.р. <https://chmnu.edu.ua/dokumenty-fakultetu-komp-yuternih-nauk/>. Це свідчить про необхідність внести зміни до Положення «Про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором». Слід зауважити, що у навчальному плані фахової підготовки за освітньою програмою, що акредитується, у блоці вибіркового навчальних дисциплін по кожній з шести вибіркового дисциплін вказано по 2 дисципліни, з яких слід обрати одну. Це значно обмежує можливість студентів, оскільки для реалізації можливості вільного вибору дисциплін здобувачами має бути забезпечено можливість вибору дисциплін з інших освітніх програм. Положенням «Про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором» все ж таки визначено можливість вибору дисциплін з інших освітніх програм, але такий вибір не забезпечений патерном навчального плану, що вимагає співпадання планування у всіх навчальних планах дисциплін як за кількістю кредитів ECTS та видом контрольного заходу, так і кількістю годин за видами навчальних занять, що потребує доопрацювання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Експертна група констатує, що практична підготовка студентів в рамках освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" організована на достатньому рівні, з урахуванням досвіду вітчизняних закладів вищої освіти, що готують фахівців за означеним фахом, та дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, а також сприяє їх працевлаштуванню на підприємствах в подальшому за здобутим фахом. Практична підготовка здобувачів вищої освіти за освітньою програмою, що акредитується, проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf та Положення про проведення практики в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/06/Polozhennya-pro-provedennya-praktiki.pdf>. Навчальний план фахової підготовки передбачає асистентську практику обсягом 3 кредити ECTS в ЧНУ та переддипломну практику обсягом 4,5 кредити ECTS, яка може бути пройденою як на ІТ-фірмі, так і в ЧНУ. Асистентська практика проводиться відповідно до Робочої програми асистентської практики для спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" <https://drive.google.com/drive/folders/11hGzmZpIc5wMxLbnRL2O1J-HwVHobr44>, затвердженої 26.08.2020 р. першим проректором Іщенко Н.М., що орієнтована на завершення психолого-педагогічної підготовки студентів до викладацької діяльності, що розглядається як професійне спрямування навчальних дисциплін психологічної та педагогічної спрямованості, а саме застосування активних методів, засобів та форм навчання при викладанні дисциплін з комп'ютерних технологій, розроблення дидактичних матеріалів, планування та проведення занять. Експертна група підтверджує факт, що переддипломна практика організовується за попередньою домовленістю про її організацію в укладених Договорах про бази практик. За результатами зустрічей з роботодавцями, гарантом освітньої програми, а також відповідальними за організацію практик по кафедрі інтелектуальних інформаційних систем, в якості таких баз практик використовуються такі провідні ІТ-фірми м. Миколаєва як Департамент кіберполіції Національної поліції України (за меморандумом про співпрацю від 01.12.2020 р.), "ГлобалЛоджик Україна" (за Договором №FN-120235 від 10.09.2020 р.), ПП "Альфа Серв" (за Договором від 16.06.2020 р.), ТОВ "Освітньо-реабілітаційні технології" (за Договором від 02.07.2020 р.), ТОВ "БРІОЛАЙТ-УКРАЇНА" (за Договором від 16.06.2020 р.), ТОВ "Ліценза Девелопмент" (за Договором від 16.06.2020 р.) (Договори додаються). ЕГ рекомендує збільшити до 10 кред ECTS обсяг практичної підготовки здобувачів відповідно до ПРОЕКТУ стандарту зі спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" щодо підготовки за другим рівнем освіти (магістерським), що підтримується як роботодавцями, так і здобувачами освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Експертною групою за результатами зустрічей 18-02-2021р. та 19-02-2021р. встановлено, що соціальні навички (soft skills) при підготовці магістрів освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" формуються при викладанні всіх дисциплін навчального плану фахової підготовки, що передбачають виконання командних завдань. Це такі нормативні навчальні дисципліни як "Основи наукових досліджень", "Проектування інтелектуальних СППР", "Нечіткі моделі та методи обчислювального інтелекту", "ІоТ-технології", "Нейромережеві методи обчислювального інтелекту", "Методи та системи машинного навчання", "Математичні методи інтелектуальних обчислень", а також асистентська практика, переддипломна практика і підготовка кваліфікаційної роботи магістра https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/Navchalnij-plan_final.pdf. Серед інших, особлива увага приділяється таким навичкам, як здатність працювати в команді, бути критичним і самокритичним, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати якість виконуваних робіт та забезпечувати дотримання до висунутих вимог до якості виконуваних робіт, відповідальність щодо взятих обов'язків, здатність виконувати функції організації та управління, забезпечувати професійний розвиток, здатність досліджувати проблеми із використанням аналізу, синтезу та інших методів; здатність будувати професійну діяльність, здатність спілкуватися іноземною (англійською) мовою, здатність діяти на основі етичних міркувань, за етичними принципами, що мають значення для професійної діяльності в галузі комп'ютерних наук, та загальнолюдськими цінностями. Формами навчання, що сприяють набуттю соціальних навичок є командна та індивідуальна. Крім того, при вивченні дисципліни "Основи наукових досліджень" за мету поставлено формування у здобувачів умінь представляти у публічних виступах на науково-практичних/ науково-методичних конференціях матеріали за результатами проведених досліджень із застосуванням засобів комунікації. Означені особливості відповідають заявленим цілям набуття здобувачами вищої освіти навичок soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Експертна група зазначає, що освітня програма "Інтелектуальні інформаційні системи" розроблена відповідно до форми, змісту та вимог Національної рамки кваліфікацій щодо набуття компетентностей, необхідних знань, когнітивних та практичних умінь, забезпечення комунікації, автономності і відповідальності, а також реалізує системний підхід до забезпечення відповідного рівня кваліфікації, регламентованого Національною рамкою кваліфікацій. Навчання на ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» дозволяє здобути професійні навички, умінь та компетентності через опанування нормативних навчальних дисциплін. Професійний стандарт вищої освіти за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки" на час проведення акредитаційної експертизи відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група, установила, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Термін підготовки фахівців за освітньою програмою складає 1 рік та 6 місяців. При цьому, аудиторне тижневе навантаження за денною формою навчання для магістрантів складає 16 год. Інтерв'ювання 18-02-2021 р. здобувачів вищої освіти освітньої програми, що акредитується, та представників студентського самоврядування 19-02-2021 р. показало, що фактичне навантаження здобувачів відповідає плановому. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf, обсяг окремих освітніх компонентів включає аудиторне навантаження та самостійну роботу студентів. Нормативні навчальні дисципліни навчального плану включають 11 теоретичних освітніх компонент, асистентську та переддипломну практику загальним обсягом 62,5 кредитів ECTS https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/NP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi-2.pdf. Частка аудиторного навантаження складає 21,5%, самостійної роботи – 78,5%. Такі нормативні навчальні компоненти як асистентська практика, переддипломна практика, підготовка та захист кваліфікаційної магістерської роботи виконуються студентом самостійно під керівництвом викладача (частка самостійної роботи 100%). Вибіркові навчальні дисципліни опановуються, відповідно до навчального плану, у кількості 6 дисциплін. Частка аудиторного навантаження освітніх компонент вільного вибору складає 34%, самостійної роботи – 66%. В цілому обсяги професійних освітніх компонентів є обґрунтованими. При цьому, слід зазначити незручність аналізу навчального плану в частині форм проведення навчальних занять при аналізі навчального навантаження, оскільки серед аудиторних занять означені лекції, групові та підгрупові заняття. Проте, у Положенні про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf означені такі форми проведення навчальних занять як лекційні, лабораторні, практичні, семінарські, консультації, індивідуальні завдання тощо. Такі форми занять як групові та підгрупові не визначені у нормативних документах ЧНУ щодо організації освітнього процесу і це потребує доопрацювання. Обсяг кожного окремого освітнього компоненту з деталізацією щодо форм проведення навчальних занять, цілей та програмних результатів наведений у робочій програмі кожної навчальної дисципліни <https://chmnu.edu.ua/navchalno-metodichne-zabezpechennya-2020-r-vstupu-2/>. Це дає експертній групі стверджувати, що обсяг освітньої програми та її окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Експертною групою встановлено, що дуальна освіта за освітньою програмою "Інтелектуальні інформаційні системи" не здійснюється. Однак, у Стратегічному плану розвитку Чорноморського національного університету імені Петра Могили на 2019-2024 роки https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Strategichnij_plan_2019-2024_rr..pdf, серед стратегічних завдань динамічного розвитку університету в напрямку підготовки фахівців відповідно до потреб держави зазначено розвиток системи дуальної освіти. Інтерв'ювання на зустрічах з адміністрацією університету та у фінальному брифінгу дає підстави стверджувати про те, що на час акредитаційної експертизи проводяться напрацювання у напрямку імплементації дуальної освіти у освітній процес при підготовці фахівців за освітньою програмою "Магістр", в тому числі, за програмою, що акредитується, проте нормативні документи щодо організації освітнього процесу за дуальною формою відсутні. Рекомендуємо імплементувати напрацьовані результати щодо впровадження дуальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг дисциплін за вільним вибором студента складає понад 25% ЕКТС – 27,5 кредити. Доступ до ОП "Інтелектуальні інформаційні системи" є відкритим. Зміст освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" повністю відповідає предметній області. Практична підготовка студентів в рамках освітньої програми "Інтелектуальні інформаційні системи" організована на достатньому рівні з урахуванням досвіду вітчизняних закладів вищої освіти, що готують фахівців за означеним фахом. Фактичне навантаження здобувачів є достатнім для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує доопрацювати патерн навчального плану фахової підготовки з метою забезпечення можливості вільного вибору освітніх компонентів з інших освітніх програм/інших освітніх рівней. ЕГ рекомендує доопрацювати патерн навчального плану з урахуванням визначених форм навчальних занять у Положенні про організацію освітнього процесу у Черноморському національному університеті.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Встановлені факти та докази дають можливість зробити висновок про загальну відповідність встановленим вимогам щодо структури та змісту освітньої програми, а саме: обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти; зміст освітньої програми має чітку структуру та відповідає предметній області спеціальності 122 "Комп'ютерні науки"; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі 27,5 кредитів ЄКТС; освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності; освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) в рамках, заявлених у ОП; освітня програма розроблена відповідно до форми, змісту та вимог Національної рамки кваліфікацій; обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів і є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Наявні недоліки (деякі обмеження у виборі дисциплін при формуванні індивідуальної траєкторії навчання, наявність невизначених у нормативних документах видів навчальних занять у навчальних планах) не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Експертна група встановила, що вступ на навчання за освітньою програмою враховує результати складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови та передбачає складання фахового вступного випробування. Правила прийому на навчання за освітньою програмою оприлюднені на офіційному веб-сайті ЧНУ <https://chmnu.edu.ua/category/abituriyentu/>. Крім того, на сайті присутні Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затверджені наказом МОНУ №1274 від 15.10.2020 р. щодо навчання для здобуття вищої освіти у 2021 р. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Umovi-priyomu-1274-15.10.20.pdf>. На сайті ЧНУ також наведено програму фахового вступного випробування зі спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" для вступу на 5-й курс навчання https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/5_kurs_programa_Kompyuterni-nauki.pdf, приклади білетів фахових вступних випробувань для вступу на 5-й курс спеціальності 122 "Комп'ютерні науки" https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/5_kurs_priklad_Kompyuterni-nauki.pdf. Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

За результатами досліджень, проведених під час акредитаційної експертизи, експертна група констатує, що Правила прийому на навчання за освітньою програмою, яка акредитується, а також Програма фахового вступного випробування в частині об'єкти вивчення, цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методів, методики та технологій, інструментів та обладнання повній мірі відповідають проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки" на другому (магістерському) рівні, що на цей час знаходиться у стадії обговорення (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>). Програма розглянута на засіданні фахової комісії для вступу на здобуття ступеня магістра (протокол №1 від 24.02.2020 р.), а також програма розглянута та затверджена на засіданні Приймальної комісії університету (протокол №5 від 26.02.2020 р.). Програма вступних випробувань обов'язково оприлюднюється на офіційному веб-сайті ЧНУ https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/5_kurs_programa_Kompyuterni-nauki.pdf. В обговоренні предметів та мінімального значення кількості балів з вступних випробувань, з якими вступник допускається до участі у конкурсі, беруть участь гарант освітньої програми, завідувач кафедри, декан факультету. Вступне випробування передбачає перевірку здатності майбутнього здобувача вищої освіти до опанування освітньої програми на основі здобутих раніше

компетентностей, здобутих при опануванні таких нормативних дисциплін бакалаврської програми як «Програмування», «Теорія алгоритмів», «Методи і системи штучного інтелекту», що є пріоритетними для програми «Інтелектуальні інформаційні системи» для успішного навчання за нею. Таким чином, експертна група встановила, що правила прийому на навчання в повній мірі враховують особливості освітньої програми «Інтелектуальні інформаційні системи».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf, Положенням про порядок перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці організація короткострокових студентських програм https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_perezarahuvannya_osvitnih_komponentiv_ta_viznachennya_aka_demichnoyi_riznitsi.pdf, Положенням про визнання іноземних документів про освіту та визначення академічної різниці https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_viznannya_inozemnih_dokumentiv_pro_osvitu_v_CHNU_imeni_Petra_Mogili.pdf, Положенням про порядок перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_perezarahuvannya_osvitnih_komponentiv_ta_viznachennya_aka_demichnoyi_riznitsi.pdf. З метою сприяння розвитку міжнародної академічної мобільності у ЧНУ створений окремий структурний підрозділ – міжнародний відділ (начальник - Степаненко С.І.), результатом роботи якого є договори щодо академічного обміну студентами <https://chmnu.edu.ua/viddil-mizhnarodnih-zv-yazkiv/> з такими університетами-партнерами як Державна вища східноєвропейська школа в Пшемислі (Республіка Польща), Академія Поморська в Слупську (Республіка Польща), організація короткострокових студентських програм до Польщі, Болгарії та Норвегії <https://chmnu.edu.ua/korotkostrokovyi-studentski-programi/>, а також організація довгострокових студентських програм DAAD, програми імені Фулбрайта <https://chmnu.edu.ua/dovgostrokovyi-programi-dlya-studentiv/>. Разом з тим встановлено, що можливостями академічної мобільності не скористався жоден з магістрів що навчаються на ОП «Інтелектуальні інформаційні системи». В ході інтерв'ювання здобувачів 18.02.2021р. та 19.02.2021 р. встановлено, що лише невелика частина здобувачі проінформовані про впровадження в університеті програм академічної мобільності з університетами світу. Результати опитування студентів не містять інформації про інформування щодо програм академічної мобільності. Експертна група встановила, що в ЧНУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Але студенти недостатньо проінформовані про переваги академічної мобільності. Рекомендується проводити роз'яснювальну роботу зі здобувачами задля популяризації академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В результаті проведених експертною групою досліджень виявлено, що студенти, які навчаються за освітньою програмою, що акредитується, мають можливість зарахувати до 10 кредитів ЄКТС для другого рівня освіти (магістерського) з дисциплін як загального так і професійного циклів, в тому числі з переліку дисциплін вільного вибору за наявним документом (сертифікатом, в тому числі цифровим) про отриману кваліфікацію по закінченню дистанційного навчання, проходження тренінгів, профільних курсів, стажувань тощо. Документ має містити інформацією про форму атестації із оцінкою, яка перезараховується за шкалою оцінювання знань, прийнятою в Чорноморському національному університету ім.П.Могили («Положення про порядок перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_perezarahuvannya_osvitnih_komponentiv_ta_viznachennya_aka_demichnoyi_riznitsi.pdf). Крім того, документ про здобуті навички, знання та вміння має містити відомості про обсяг часу, протягом якого відбувалась підготовка здобувача та перелік освітніх компонентів, що входили до програми дистанційного навчання, проходження тренінгів, профільних курсів, стажувань тощо, та можуть бути зараховані як результати навчання, отримані у неформальній освіті. Експертна група встановила що в ЧНУ діють достатньо чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Правила є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Механізм визнання результатів неформальної освіти визначений у «Положенні про порядок визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті в ЧНУ ім.П.Могили» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_neformalnu_osvitu.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та своєчасно оприлюднені. Правила прийому на навчання в повній мірі враховують особливості освітньої програми. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що визначено окремим Положенням. Діють достатньо чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що визначено окремим Положенням.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недостатній рівень інформованості здобувачів вищої освіти про програми академічної мобільності для студентів освітньої програми, що акредитується. ЕГ рекомендує розробити систему заходів щодо оповіщення здобувачів освіти за освітньою програмою, що акредитується, про наявні програми академічної мобільності для студентів (представлення такої інформації на сторінці кафедри, посилання з сторінки кафедри на сторінку сайту ЧНУ, де така інформація представлена; доведення інформації про наявні пропозиції щодо програм академічної мобільності через дорадників, через систему Moodle).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Встановлені факти та докази дають підстави зробити висновок про загальну відповідність встановленим вимогам забезпечення доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання, а саме: правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та своєчасно оприлюднені на сайті ЧНУ; правила прийому на навчання в повній мірі враховують особливості освітньої програми; визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що визначено окремим Положенням; визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що визначено окремим Положенням. Означений недолік (недостатня поінформованість здобувачів про переваги академічної мобільності) не є суттєвим.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання за ОП, що акредитується, регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили» – https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf, де визначено нормативно-правову базу організації освітнього процесу, форми навчання – лекції, лабораторні, практичні, заняття, консультації, основні документи з організації освітнього процесу та необхідне науково-методичне та організаційне забезпечення освітнього процесу, що забезпечує необхідні умови якісного засвоєння здобувачами вищої освіти програми підготовки магістра. Наявне положення забезпечує отримання результатів навчання в рамках освітньої програми «Інтелектуальні інформаційні системи» за освітніми компонентами шляхом проведення лекцій з мультимедійними презентаціями, лабораторних та практичних робіт, застосування проектних та дослідницьких методів навчання із залученням демонстраційного обладнання. ОП передбачає формування індивідуальних освітніх траєкторій, застосування методів активного навчання з використанням останніх наукових досягнень у сфері інтелектуальних систем на основі студентоцентрованого підходу з використанням інтерактивної взаємодії між здобувачами вищої освіти та викладачами у процесі навчання й викладання. Методи навчання враховують особливості розробки й використання інтелектуальних систем та їх елементів у відповідності до змісту компонент ОП. Як було з'ясовано під час онлайн-бесіди із викладачами, вибір тем курсових робіт здійснюється здобувачами вищої освіти за двома підходами: або на основі типового набору задач, або з використанням інноваційних тем, що формуються за результатами наукових досліджень із врахуванням уподобань студентів та їх індивідуальних напрямів навчання. В умовах карантину студенти використовують можливості дистанційної форм навчання на закритій корпоративній платформі Moodle, що було підтверджено як здобувачами освіти, так і науково-педагогічними працівниками за результатами онлайн-зустрічей. Доступ до платформи надається на сайті університету за відповідним логіном та паролем за адресою <https://moodle3.chmnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=3029>. Представлені форми і засоби організації навчання, а також результати фокус-зустрічей зі студентами, викладачами та адміністративним персоналом ЧНУ ім.П.Могили, дають можливість зробити висновок про належну якість підготовки та викладання окремих компонент ОП, що свідчить про можливість досягнення здобувачами задекларованих програмних результатів навчання. Запроваджені у ЧНУ ім.П. Могили форми та методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого навчання, а самі здобувачі освіти є активними учасниками освітнього процесу за ОП

«Інтелектуальні інформаційні системи», що було підтверджено самими здобувачами вищої освіти. При проведенні онлайн-бесіди зі здобувачами вищої освіти кожен із студентів підтвердив, що ЧНУ ім. П. Могили системно проводить студентоцентровану політику.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання представлена в освітній програмі, яка розміщена за адресою https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/OPP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi.pdf і постійно доступна всім учасникам освітнього процесу. На підставі онлайн-бесід із студентами встановлено, що учасники освітнього процесу за ОП «Інтелектуальні інформаційні системи», отримують у повному обсязі інформацію відносно цілей, змісту, та програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання. Таку інформацію студенти отримують від викладачів на початку семестру, а також із робочих програм навчальних дисциплін/силабусів, що розміщені за адресою <https://drive.google.com/drive/folders/11hGzmZpIc5wMxLbnRL2O1J-HwVHobr44>. За результатами проведеного експертною групою аналізу переліку та змісту програм дисциплін, можна зробити висновок, що вони розроблені для кожної із обов'язкових та вибіркових дисциплін та містять у собі потрібну для здобувачів інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, підсумкового контролю та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. За результатами онлайн-зустрічей із здобувачами вищої освіти, допоміжними службами, що забезпечують організацію освітнього процесу та адміністративним персоналом, підтверджено, що здобувачі мають доступну інформацію щодо порядку та критеріїв оцінювання для освітніх компонентів. Бесіда із студентами підтвердила, що у корпоративній навчальній платформі Moodle кожен студент має доступ до навчально-методичних матеріалів, а також результатів оцінювання за освітніми компонентами. Інформація про навчальний процес представлена за адресою <https://moodle3.chmnu.edu.ua/>. Студенти забезпечені методичними матеріалами щодо роботи з цією платформою. Матеріали розміщені за адресою <https://drive.google.com/drive/folders/1i3bd5yFsHBMuuLe53tYP400O7vJ-NDZB>. Інформацію щодо подачі апеляції з урахування особливостей дистанційного навчання представлено на сайті університету за адресою https://moodle3.chmnu.edu.ua/pluginfile.php/178621/mod_resource/content/2/%D0%AF%D0%BA%20%D0%BF%D0%B5%D0%B8%20%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B8%20%D0%B7%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%83%D0%B1%D0%BE%20%D1%96%D1%81%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%2C%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%20%D1%87%D0%B0%D1%81%20%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%83.pdf. Здобувачі ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» підтвердили експертній групі, що мають достатнє і своєчасне інформування щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах зазначеної ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» є магістерською програмою, що передбачає поєднання у освітніх компонентах навчання та досліджень. Результати наукових досліджень викладачів використовуються при викладанні освітніх компонент професійного спрямування. Комплексне поєднання навчання та досліджень реалізовано при виконанні курсових робіт. Під час фокус-зустрічі із викладачами було з'ясовано, що курсова робота з дисципліни «Проектування інтелектуальних СППР» (3 семестр) передбачає вибір теми згідно наукових досліджень здобувача вищої освіти. Результати наукової роботи Sidenko, I., Kondratenko, G., Petrovych, V. Neural network technologies for diagnosing heart disease. CEUR Workshop Proceedings, 2020, 2762, стр. 162–176, що виконана викладачами кафедри у співавторстві зі студентом Петровичем, проіндексовано у базі даних Scopus. Внаслідок того, що ОП імплементована у поточному навчальному році, здобувачі вищої освіти ще не приймали участь у конференціях з представленням свої наукових результатів. Однак готуються матеріали доповідей на Ольвійський форум за тематикою, пов'язаною із розробкою та впровадженням інтелектуальних інформаційних систем. Кафедра є організатором таких конференцій, у яких беруть участь викладачі та здобувачі вищої освіти за даною ОП: 1. International Workshop on Information-Communication Technologies & Embedded Systems (<https://ictes.chmnu.edu.ua/>) (DBLP, Scopus). 2. Щорічна конференція – Могилянські читання (<https://chmnu.edu.ua/konferentsiyi-ta-zahodi/>). 3. Щорічна конференція – Ольвійський форум (<https://chmnu.edu.ua/konferentsiyi-ta-zahodi/>). 4. Щорічна конференція молодих вчених «Інтелектуальні інформаційні системи».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Порядок та терміни оновлення викладачами змісту освітніх компонентів регламентується положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf). Викладачі кафедри проводять

наукові дослідження на світовому рівні, з публікацією у видавництві Springer та індексацією публікацій у базі Scopus. Результати цих досліджень було використано при формуванні компонент ОП «Інтелектуальні інформаційні системи», наприклад при розробці компоненти «Проектування інтелектуальних СППР». Передбачається щорічне оновлення змісту освітніх компонент ОП. Освітня програма імplementована з вересня 2020 року, тому оновлення освітніх компонент ще не проводилось. Однак робота з підготовки до оновлення змісту освітніх компонентів ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» вже відбувається і планується на регулярній основі. Пропозиції щодо оновлення компонент ОП вносять представники ІТ -фірм, що було підтверджено на онлайн-зустрічі такими представниками роботодавців, як Сергій Клюс та Віктор Гожий. Ці пропозиції в першу чергу пов'язані із вирішенням задачі обробки великих даних. За результатами онлайн-зустрічі із допоміжними службами, що забезпечують організацію освітнього процесу та підтримку його учасників, з'ясовано, що на платформі дистанційного навчання студентів Moodle забезпечено можливість зворотного зв'язку від студентів. Отримана в результаті такого зв'язку інформація може у подальшому бути використана для удосконалення компонент ОП. У онлайн-бесіді із гарантом ОП було зазначено, що в червні 2021 року, за результатами першого року навчання планується проведення опитування студентів щодо компонент ОП, що викладались протягом року, з метою оновлення змісту освіти. У 2021 році у ЧНУ імені Петра Могили розпочала роботу «Рада із забезпечення якості вищої освіти» (<https://chmnu.edu.ua/u-chnu-imeni-petra-mogili-rozpochala-robotu-rada-iz-zabezpechennya-yakosti-vishhoi-osviti/>), що надає рекомендації щодо забезпечення якості освіти в ЧНУ з урахуванням опитувань студентів. Планується збільшення обсягу практичної підготовки до 10 кредитів згідно згідно пропозиції, представленій у проекті стандарту вищої освіти за спеціальністю 122 – Комп'ютерні науки. Таким чином, оновлення компонент ОП планується з урахуванням наукових досягнень, в тому числі викладачів кафедри, зворотного зв'язку від студентів, а також сучасних практик розробки інтелектуальних інформаційних систем згідно пропозицій роботодавців. Однак доцільним було б також використовувати зворотний зв'язок від НМБ на основі статистики запитів щодо публікацій у вітчизняних та закордонних фахових виданнях

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація навчання, викладання, наукових досліджень у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відбувається згідно Internationalization Strategy 2018-2023 (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Petro-Mohyla-Black-Sea-National-University-IS.pdf>). Стратегія передбачає пріоритетне створення освітніх компонент за спеціальністю Computer Science на основі міжнародного співробітництва, а також розробку освітніх програм та впровадження педагогічних практик з урахуванням освітніх стандартів ЄС. Стратегія містить перелік партнерських програм та навчальних закладів – партнерів з Європи та США. Інформацію щодо академічної мобільності наведено на сторінці <https://chmnu.edu.ua/akademichna-mobilnist-dlya-studentiv/>. Експертна група виявила такі напрями інтернаціоналізації а рамках ОП «Інтелектуальні інформаційні системи»: 1) Співпраця із закордонними університетами. Кондратенко Ю.П. є координатором взаємодії та співпраці ЧНУ ім. П.Могили з такими організаціями та університетами, як DAAAM International Association for Automation & Manufacturing (Австрія), Real Academy of Doctors та Real Academia de Ciencias Economicas y Financieras (Іспанія), Ruhr University Bochum (Німеччина), Cleveland State University, компанією Aldec Inc. та Nazareth College (США), Western Norway University of Applied Sciences (Норвегія), Barcelona University (Іспанія), Телавським державним університетом (Грузія). 2) Співпраця у науковій сфері – редагування та рецензування публікацій у таких міжнародних журналах, як Journal of Automation and Information Sciences (Scopus), International Journal of Computing (Scopus), International Research and Review: Journal of Phi Beta Delta, Honor Society of International Scholars (США), Fuzziness and Knowledge-based Systems», «Knowledge-based Systems». 3) Ю.П. Кондратенко та О.П. Гожий беруть участь у організації та проведенні міжнародних наукових конференцій, в тому числі IDAACS-SWS 2020, DSMP'2020, MRQL-2020, AIRS2-20, ICST-2020. Викладачі кафедри на достатньому рівні володіють іноземною мовою, що підтверджується їх виступами на означених міжнародних конференціях, а тому можуть викладати освітні компоненти професійного спрямування іноземною мовою. Викладачі кафедри брали участь у програмі " Erasmus+ ALIOT", що закінчилась 31.12.2020. Сукупність розглянутих напрямків забезпечує інтеграцію навчання, викладання та наукових досліджень на базі інтернаціоналізації діяльності ЧНУ. Міжнародний відділ ЧНУ ім.П.Могили (<https://chmnu.edu.ua/category/international-department/>) займається моніторингом програм академічної мобільності і наукових обмінів. Однак практики залучення українських студентів даної ОП до програм обміну не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання за освітньою програмою «Інтелектуальні інформаційні системи» відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, є сучасними, різноманітними, передбачають широке використання інформаційних технологій та враховують специфіку ОП. Інформація про освітній процес для здобувачів вищої освіти є повністю доступною, подається вчасно та у зрозумілій формі. Широко використовується система дистанційного навчання Moodle, яка містить всю необхідну й актуальну інформацію про компоненти ОП, а також інструментарій опитування здобувачів освіти щодо освітніх компонентів. Зміст освітніх компонент ОП відповідає сучасним досягненням науки та вимогам роботодавців у галузі інтелектуальних інформаційних систем. Науково-педагогічні працівники беруть участь у міжнародній діяльності шляхом міжнародних публікацій та виступів на міжнародних конференціях (у тому

числі у співавторстві із здобувачем вищої освіти) з індексацією наукових результатів у базі Scopus. Забезпечено доступ до наукометричних баз Scopus, WoS кожного здобувача, не обмежений його місцезнаходженням

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Дисципліни професійного спрямування (або їх окремі модулі) не викладаються іноземною мовою при тому, що викладачі кафедри на достатньому рівні володіють нею. На погляд ЕГ, доцільно було б вжити заходів щодо забезпечення підвищення рівня знань з іноземної мови здобувачів вищої освіти за ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» і, на цій основі, викладати іноземною мовою окремі дисципліни професійного спрямування (або модулі цих дисциплін). З метою подальшого удосконалення практики оновлення змісту освітніх компонент на основі наукових досягнень рекомендується систематично проводити аналіз статистики запитів на вітчизняні фахові видання, а також звертатись до НМБ.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Методи та форми навчання у повній мірі відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та орієнтовані на досягнення цілей і програмних результатів навчання за освітньою програмою, що акредитується. Інформування здобувачів вищої освіти є доступним, зрозумілим та своєчасним. Дослідницький компонент досить широко присутній у освітньому процесі і враховує сучасні досягнення у галузі інтелектуальних інформаційних систем. Виявлений факт відсутності викладання окремих освітніх компонент або їх модулів іноземною мовою не є суттєвим та не впливає на якість підготовки здобувачів освіти. Зазначене свідчить, що освітня програма «Інтелектуальні інформаційні системи» в цілому відповідає вимогам критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь та представлені у Положенні про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf), Положенні про систему рейтингової оцінки (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_sistemu_rejtingovoyi_otsinki.pdf), Положенні про екзаменаційну комісію (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_EK.pdf), Положенні про підготовку кваліфікаційних робіт (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Polozhennia_pro_pidhotovku_kvalifikatsiinykh_robit.pdf). Реалізовано механізм поточного та підсумкового оцінювання з метою комбінування стимулів до отримання знань та формування відповідальності за кінцевий результат. Поточний контроль містить у собі опитування на лекціях, групових заняттях, систематичне тестування та проведення контрольних робіт, підготовку рефератів, статей, виступів. Вихідний контроль передбачає проведення екзаменів, заліків та семестрової атестації. Розподіл балів відбувається таким чином. Уся робота за семестр по кожній дисципліні оцінюється у 100 балів. З урахуванням вихідного контролю, ця величина поділяється на дві складові. У випадку екзамену робота у семестрі оцінюється у 60 балів, а вихідний контроль – у 40 балів. У випадку заліку, робота у семестрі оцінюється у 70 балів, а вихідний контроль у 30 балів, а у випадку семестрової атестації, робота у семестрі оцінюється у 100 балів. Мінімальна кількість балів, яка обумовлює допуск студента до участі у заліково-екзаменаційній сесії, складає: 20 (за умови форми контролю - екзамен), 30 (за умови форми контролю - залік) та 60 – (за умови семестрової атестації). Підсумкові знання студентів у балах оцінюються таким чином: «відмінно (А)» – 90-100 балів, «добре (В)» – 82-89 балів, «добре (С)» – 75-81 бал, «задовільно (D)» – 67-74 балів, «задовільно (E)» – 60-66 балів, «незадовільно (FX)» – 35-39 балів, «незадовільно (F)» – 1-34 бали. РНПД містять інформацію щодо компетентностей та результатів навчання, які будуть досягнуті за результатами вивченої дисципліни. Правила отримання атестаційної оцінки визначені Положенням про підготовку кваліфікаційних робіт. Дати контрольних заходів визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку освітнього процесу. Зрозумілість контрольних заходів та критеріїв оцінювання досягається шляхом представлення відповідної інформації в електронній формі на платформі Moodle, проведення бесід викладачів із студентами перед початком вивчення освітніх компонент, ознайомлення із робочими програмами освітніх компонент (<https://drive.google.com/drive/folders/11hGzmZpIc5wMxLbnRL2O1J-HwVHobr44>). Зрозумілість критеріїв оцінювання підтверджено в ході фокус-груп із здобувачами вищої освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 122 Комп'ютерні науки за другим (магістерським) рівнем відсутній. Атестація здобувачів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf), Положення про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. Петра Могили (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_i_metodiku_provedennya_zalikir_ta_ekzameniv_u_CHNU_im._Petra_Mogili-1.pdf), Положення про екзаменаційну комісію (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_EK.pdf), Положення про підготовку кваліфікаційних робіт (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Polozhennia_pro_pidhotovku_kvalifikatsiinykh_robit.pdf). Форми контролю та їх періодичність відображені у графіку освітнього процесу та розкладі заліково-екзаменаційних сесій на сайті MOODLE (<https://moodle3.chmnu.edu.ua/>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними на веб-ресурсах https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf, https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_sistemu_rejtingovoyi_otsinki.pdf, https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_i_metodiku_provedennya_zalikir_ta_ekzameniv_u_CHNU_im._Petra_Mogili-1.pdf. Контрольні заходи проводяться у вигляді екзамену або заліку. Зміст контрольних завдань формується кафедрою. Перелік питань підсумкового контролю, критерії оцінювання знань протягом семестру наведено у робочих програмах навчальних дисциплін, розміщених за адресою <https://drive.google.com/drive/folders/11hGzmZpIc5wMxLbnRL2O1J-HwVHnogr44>. За результатами онлайн-зустрічі із студентами встановлено, що з переліком питань, формою контрольних заходів та критеріями оцінювання студентів ознайомлює викладач. Підсумковий бал складається із суми балів, отриманих студентом за семестр та на контрольному заході. У Положенні про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. Петра Могили визначені чіткі та зрозумілі правила оцінювання екзаменаційних відповідей з описом вимог для кожної оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС. Правила передбачають відображення результатів поточного контролю в електронному журналі в системі дистанційного навчання Moodle. Положення містить правила запобігання конфлікту інтересів при проведенні контрольних заходів. Перед екзаменом викладач доводить до відома студентів кількість балів, що були отримані протягом семестру, причини недопуску до екзамену. Оцінка на контрольному заході оголошується одразу після опитування. Матеріали щодо заліку та іспиту зберігаються протягом року. Письмові роботи зберігаються протягом трьох років. Положеннями чітко визначено особи, що можуть бути присутні на екзамені. При виникненні конфліктної ситуації за мотивованою заявою студента чи викладача створюється комісія для проведення контрольного заходу, яка складається з викладачів, завідувача кафедри, представників студентської ради та профспілкового комітету студентів факультету. Студент, який не погоджується з оцінкою, має право отримати обґрунтоване пояснення від екзаменатора. У разі незгоди може звернутись з письмовою апеляцією до завідувача кафедри. За результатами апеляції оцінка може бути збільшена або залишена без змін. За результатами опитування студентів на фокус-зустрічах ЕГ з'ясувала, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та доступними. В ЧНУ створено умови для запобігання врегулювання конфлікту інтересів. Студенти за даною ОП на практиці не стикались з такими ситуаціями, і, тому не завжди знайомі із процедурою врегулювання конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів. За результатами спілкування з фокус-групами встановлено, що в ЧНУ реалізовано механізм психологічної підтримки студентів, але відсутній додатковий механізм контролю за дотриманням прав учасників освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ЧНУ ім. Петра Могили регламентуються Етичним кодексом університету (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Etichnij_kodeks.pdf), Положенням про академічну доброчесність та порядком перевірки академічних текстів на плагіат (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist._Poryadok_perevirki_akademichnih_tekstiv_na_plagiat.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf). У Положенні про академічну

добročесність визначено поняття академічної доброчесності, а також визначені вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Детально визначено основні види порушень академічної доброчесності. Чітко і зрозуміло описано процедуру перевірки на академічний плагіат кваліфікаційних, дисертаційних робіт, монографій, підручників, навчальних посібників, а також наукових статей. У положенні про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. Петра Могили (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_i_metodiku_provedennya_zaliv_ta_ekzameniv_u_CHNU_im._Petra_Mogili-1.pdf) зазначено, що при виявленні спроби скористатися шпаргалкою чи мобільним засобом студент на екзамені отримує незадовільну оцінку. ЧНУ популяризує політику академічної доброчесності: розроблено Етичний кодекс університету (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Etichnij_kodeks.pdf) та Дорожня карту розбудови системи академічної доброчесності в ЧНУ (містить широкий спектр заходів щодо популяризації ідеї академічної доброчесності серед студентів, молодих вчених тощо). Науковою бібліотекою ЧНУ розроблений онлайн-курс (<https://www.youtube.com/watch?v=v4vSzMC4538>) з питань системи академічної доброчесності в університеті, який прослуховує кожен здобувач першого курсу аудиторно і підписує етичний кодекс. За результатами онлайн-зустрічі з фокус-групами встановлено, що в ЧНУ імені Петра Могили є Уповноважений із антикорупційної діяльності. Здобувачі вищої освіти знайомі з поняттям академічної доброчесності, політика доброчесності популяризується ЧНУ. Здобувачі в першу чергу орієнтуються на протидію академічному плагіату. ЗВО застосовує програму Unicheck для боротьби з плагіатом. За результатами онлайн-зустрічей за гарантом ОП та здобувачами вищої освіти встановлено, що викладачами та студентами за даною освітньою програмою користуються також програми перевірки на плагіат, які є вільно доступними в мережі Інтернет, зокрема eTXT (AntiPlagiarism.Net). Такі програми використовуються для перевірки курсових робіт, і, в перспективі, плануються у застосуванні до перевірки практичних робіт. Скарг на об'єктивність оцінювання, а також прикладів порушення академічної доброчесності за ОП, що акредитується, виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти представлені детально та однозначно. Практика оскарження результатів навчання відсутня та свідчить про наявність об'єктивного оцінювання здобувачами вищої освіти за освітньою програмою «Інтелектуальні інформаційні системи». Наявна чітка нормативна база щодо дотримання академічної доброчесності. Наявність Уповноваженого з антикорупційної діяльності ЧНУ імені Петра Могили.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутній додатковий механізм контролю за дотриманням прав студентів та НПП. На погляд ЕГ, рекомендується призначення уповноваженої особи для захисту прав учасників освітнього процесу, що має високий рівень довіри і підтримки як з боку студентства, так і з боку НПП, як додатковий механізм контролю за дотриманням прав студентів та НПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ЧНУ форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти визначені детально та однозначно є доступними онлайн. Наявні зрозумілі правила проведення контрольних заходів, вирішення конфліктів та проводиться об'єктивне оцінювання, що підтверджується відсутністю практики оскарження результатів навчання за освітньою програмою «Інтелектуальні інформаційні системи». Визначено вимоги щодо дотримання академічної доброчесності. Використовується програмне забезпечення для протидії академічному плагіату. Однак, відсутній додатковий механізм контролю за дотриманням прав учасників освітнього процесу. Даний недолік не є суттєвим та не впливає на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Встановлені факти та докази дають підстави зробити висновок про загальну відповідність ОП, що акредитується, встановленим вимогам щодо контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проведений експертною групою аналіз відомостей щодо професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, які задіяні до реалізації освітньої програми ОП «Інтелектуальні інформаційні системи», свідчить про високий рівень їх професійної підготовки. На кафедрі працюють 5 докторів наук, професорів, 8 кандидатів наук, доцентів. Викладачі мають низку публікацій у закордонних виданнях, що індексуються у базі Scopus, широко цитуються та, відповідно, мають високі індекси Гірша. Зокрема, Кондратенко Юрій Пантелійович має h-індекс 18, Гожий Олександр Петрович – h-індекс 12, Сіденко Євген Вікторович – h-індекс 8, Лисенков Едуард Анатолійович h-індекс 11, Калініна Ірина Олександрівна – h-індекс 9, Козлов Олексій Валерійович - h-індекс 11. Аналіз профілів викладачів у наукометричних базах свідчить про відповідність напрямку їх наукової діяльності компонентам ОП «Інтелектуальні інформаційні системи». Публікації пов'язані із розробкою моделей та методів, що складають математичне та інформаційне забезпечення інтелектуальних інформаційних систем. Кондратенко Ю. П. є координатором співпраці ЧНУ ім. П.Могили з рядом університетів Німеччини, Іспанії, США, Норвегії, Грузії. Кондратенко Ю. П., Сіденко Є. В. та інші викладачі кафедри брали участь у програмі ERASMUS+ ALIOT. Викладачі кафедри беруть участь у міжнародних тренінгах, проходять стажування в університетах Польщі. Викладач Лисенков Е. А. отримав іменну стипендію Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук. Викладачі мають відзнаки Департаменту освіти і науки Миколаївської області. За результатами онлайн-зустрічей із роботодавцями підтверджується тісна співпраця представників із роботодавцями з метою удосконалення освітніх компонентів у відповідності до сучасних тенденцій, практик та потреб ІТ-фірм, що спеціалізуються на розробці інтелектуальних систем або складових таких систем. Таким чином, академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, що викладають за освітньою програмою «Інтелектуальні інформаційні системи», забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір кандидатів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ЧНУ ім.П.Могили проводиться відповідно до Положення «Про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Polozhennya0001.pdf>). Конкурс оголошується за наказом ректора ЧНУ. Оголошення про проведення конкурсу та умови його проведення публікуються на веб-сайті університету. Послідовність та умови проведення конкурсу описані чітко та однозначно, забезпечують неупереджене ставлення до викладачів. Не дозволяється немотивована відмова в допуску до участі в конкурсі. Науково-педагогічні працівники обираються за конкурсом на заміщення вакантних посад на основі таємного голосування строком до п'яти років відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Кодексу законів про працю України, Статуту та Колективного договору Університету та Положення про проведення конкурсного відбору. Конкурсна комісія визначає рівень відповідності кандидата з урахуванням результатів наукової та професійної діяльності викладачів, наукової спеціальності, наукового ступеня та вченого звання. Обговорення кандидатур на заміщення вакантних посад викладачів ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» проводиться у присутності кандидатів трудовим колективом кафедри. Під час онлайн-зустрічі з науково-педагогічними працівниками кафедри інтелектуальних інформаційних систем підтверджено, що процедури конкурсного відбору є прозорими. Було виявлено, що кафедра приділяє значну увагу оновленню кадрів, створюючи умови для добору викладачів – фахівців у сфері інформаційних технологій. Зокрема, конкурсний відбір пройшов к.т.н., доц. Козлов Олексій Валерійович який має 30 праць у базі Scopus, монографії, патенти за напрямком інтелектуальних систем, а також низку навчально-методичних розробок. Додаткову перевагу мають видатні вчені. Так на зустрічі з науково-педагогічними працівниками було зазначено, що д.ф.-м.н., проф. Хомченко Анатолій Никифорович, який підтверджує свій рівень професіоналізму значною кількістю публікацій, науковою роботою із студентами, а також підготовкою 18 кандидатів та 3 докторів наук, отримав перевагу при зайнятті посади професора. За результатами онлайн-зустрічі з науково-педагогічним персоналом можна зробити висновок, що викладачів влаштовує процедура конкурсного добору, що сприяє підвищенню рівня професіоналізму при викладанні дисциплін освітньої програми. Таким чином, проведений аналіз процедури конкурсного добору викладачів у ЧНУ ім.П.Могили свідчить про те, що дана процедура є прозорою, має чіткі критерії відбору кандидатів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників з урахуванням їх академічної кваліфікації і наукових досягнень, та дає можливість забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішного викладання компонентів ОП «Інтелектуальні інформаційні системи».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Кафедра інтелектуальних інформаційних систем ЧНУ ім.П.Могили залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП «Інтелектуальні інформаційні системи», в тому числі з таких компаній, як «GlobalLogic», «TemplateMonster», «GeekForless», «IntroLab Systems». Роботодавці під час онлайн-зустрічі підтвердили регулярний діалог з кафедрою щодо освітньої програми, розміщеної на сайті університету за адресою https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/OPP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi.pdf. За результатами онлайн-зустрічі, всі представники роботодавців керівники та представники фірм «TemplateMonster» «IntroLab Systems» Віктор Гожий та Сергій Ключ, а також Ольга Симова підтвердили регулярне їх залучення щодо організації та виконання освітнього процесу. Як відмітив Сергій Ключ, спілкування з роботодавцями відбувається постійно з використанням

таких комунікаційних засобів: 1) анкетування, при якому посилання на анкету опитування висилається роботодавцю на e-mail. 2) обмін рекомендаціями безпосередньо через e-mail. 3) телефонне спілкування щодо рівня викладання компонентів ОП з точки зору специфіки роботодавців, пропозиція змін у цих компонентах, а також організації освітнього процесу. Безпосереднє телефонне спілкування має перевагу, з точки зору роботодавців. Віктор Гожий та Сергій Лисенко вказали на постійне спілкування з роботодавцями щодо тенденцій розвитку галузі і відповідних змін у освітній програмі. Всі представники роботодавців зазначили, що їхні пропозиції обговорюються і враховуються при реалізації освітнього процесу. Також організовано проведення засідань Професійного дорадчого комітету факультету комп'ютерних наук, на якому роботодавці представляють інформацію завідувачам кафедр щодо змістовного наповнення навчальних планів та освітніх програм. Інформація щодо зустрічі розміщена у соціальній мережі за посиланням <https://www.facebook.com/groups/1751510471824132/permalink/2489033074738531/?app=fbl>. Таким чином, кафедра інтелектуальних інформаційних систем регулярно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП «Інтелектуальні інформаційні системи».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Проведений експертною групою аналіз показав, що у ЧНУ ім.П.Могили періодично проводяться лекції представників роботодавців – IT-компаній щодо актуальних технологій у сфері інтелектуальних інформаційних систем. Обговорення з роботодавцями на онлайн-зустрічі показало, що вони зацікавлені у представленні нових тенденцій розвитку таких систем здобувачам вищої освіти. За результатами співбесіди встановлено, що представники роботодавців регулярно читають лекції щодо перспективних напрямків розвитку галузі, зокрема в аспекті даної освітньої програми, а також беруть участь у хакатонах та в днях кар'єри. Проведення таких лекцій підтвердили представник «GlobalLogic» Ольга Симова та «TemplateMonster» Віктор Гожий. Вирішення практичних задач, як розповів Віктор Гожий, відбувається у формі хакатонів для студентів. Представники роботодавців на сьогодні дуже зацікавлені у здобувачах, які вирішують задачі інтелектуального аналізу даних та розробки і впровадження інтелектуальних систем, що і визначає відповідність тематики таких лекцій напрямку даної освітньої програми. Інформація щодо проведення таких тематичних лекцій розміщується в соціальних мережах, наприклад за адресою <https://www.facebook.com/groups/1751510471824132/permalink/2466701610305011/>. За ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» організовано залучення до викладання фахівців-практиків, що мають досвід роботи або стажування в IT -компаніях. Так, викладач Таранов Микита пройшов стажування в фірмі GlobalLogic в кінці 2020 р. (<https://chmnu.edu.ua/vikladachi-fakultetu-komp-yuternih-nauk-otrimali-sertifikati-vid-globallogic-ukraine/>) та за результатами стажування буде залученим до проведення практичних занять за освітньою компонентою «Проектування інтелектуальних СППР» ОП, що акредитується (3-й семестр за навчальним планом). Таким чином, залучення професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців відбувається у двох напрямках: проведення представниками роботодавців відкритих тематичних лекцій щодо перспективних напрямків розвитку галузі, які в першу чергу пов'язані із розвитком та застосуванням інтелектуальних інформаційних систем та технологій; використання досвіду роботи викладачів дисциплін ОП, що акредитується, в IT-компаніях для актуалізації тематики аудиторних занять зі здобувачами вищої освіти. Однак другий напрямок на сьогодні лише розвивається, оскільки, як показало онлайн-спілкування із представниками роботодавців, останні не завжди можуть поєднувати високу зайнятість при виконанні виробничих завдань IT-фірми із проведенням аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів на основі власних програм або у співпраці з іншими організаціями регламентується у ЧНУ ім.П.Могили «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників», розміщеним на веб-сайті університету за адресою https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_pidvishhennya_kvalifikatsiyi.pdf, а також колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом Чорноморського національного університету на 2021-2025 роки, який розміщено за посиланням <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/KOLEKTIVNIJ-DOGOVIR-2021-2025.pdf>. Положення достатньо повно відображає особливості підвищення кваліфікації, визначає періодичність, документальне оформлення, порядок визнання результатів та джерела фінансування щодо підвищення кваліфікації. Колективний договір визначає право працівників на підвищення кваліфікації та підготовку з вільним вибором установи для підвищення кваліфікації, а також те, що на період перебування на підвищенні кваліфікації викладач звільняється від виконання всіх видів робіт, передбачених індивідуальним робочим планом. За результатами онлайн-зустрічі експертної групи із керівництвом ЗВО та гарантом освітньої програми встановлено, що в університеті здійснюється моніторинг та планування підвищення кваліфікації викладачів. Перший проректор Іщенко Наталія Михайлівна визначила можливість підвищення кваліфікації викладачів за ОП «Інтелектуальні інформаційні системи» у інституті післядипломної освіти, що входить до складу університету (<https://chmnu.edu.ua/pidvishhennya-kvalifikatsiyi-ta-sertifikatni-programi/>), на основі неформальної освіти, а також у закордонних навчальних закладах. Усі викладачі за освітньою програмою за останніх 5 років пройшли підвищення кваліфікації, що підтверджено свідоцтвами (довідками) та бесідами з науково-педагогічними працівниками та адміністративним персоналом ЧНУ.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності у ЧНУ ім.П.Могили виконується у відповідності до колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом Чорноморського національного університету на 2021-2025 роки від 24.12.2020 р. (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/KOLEKTIVNIJ-DOGOVIR-2021-2025.pdf>). Згідно колективного договору, надбавки працівникам встановлюються за високі досягнення у праці, а також за складність та напруженість у роботі. Крім того, передбачена мотивація за викладання професійно-орієнтованих дисциплін англійською мовою у вигляді премії у розмірі 25%. Слід відзначити передбачені надбавки професорсько-викладацькому складу за отримані почесні звання, вчені звання, наукові ступені. Для співробітників ЧНУ передбачено різні види грошових премій, а також нематеріальне заохочення у вигляді оголошення подяки, нагородження Почесною грамотою. На онлайн-зустрічі з керівництвом ЧНУ та гарантом освітньої програми, ректор ЧНУ ім.П. Могили д.т.н., проф. Клименко Л.П. підтвердив наявність системи стимулювання викладацької майстерності та кадрового зростання. Така система передбачає преміювання за результатами захисту докторської та кандидатської дисертації, оплати публікацій викладачів, а також підручників та монографій за кошти університету. Під час онлайн-спілкування із гарантом ОП та науково-педагогічним персоналом було зазначено важливість для НППІ оплати публікацій за кошти ЧНУ, а також важливість нематеріальних стимулів. Викладачі за даною ОП зазначили, що підвищення викладацької майстерності відбувається також за рахунок опанування досвіду кваліфікованих професорів кафедри, а також з урахуванням побажань в удосконаленні викладання дисципліни, що висловлені у зворотньому зв'язку від студентів при їх опитуваннях. Стимулювання здійснюється справедливо, що підтверджується задоволеністю науково-педагогічних працівників.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Викладачі, які задіяні до реалізації освітньої програми «Інтелектуальні інформаційні системи», мають високу кваліфікацію в освітньому та науковому аспектах, відповідні наукові ступені та вчені звання, досвід викладання відповідних освітніх компонент, а також досвід наукової роботи та впровадження результатів наукових досліджень у освітній процес. Процес конкурсного відбору науково-педагогічних працівників є регламентованим, реалізований прозоро та відкрито, а правила чітко визначені відповідними процедурами. Усі викладачі кафедри за освітньою програмою «Інтелектуальні інформаційні системи» пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років. Роботодавці підтверджують залучення до освітнього процесу та його поліпшення. ЧНУ ім.П.Могили стимулює професійний розвиток викладачів та сприяє розвитку викладацької майстерності шляхом матеріального та морального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Несистематичне залучення професіоналів-практиків до проведення саме практичних занять зі здобувачами вищої освіти внаслідок їх зайнятості при виконанні виробничих завдань у ІТ-фірмах, на відміну від регулярного проведення лекційних занять щодо перспективних напрямків розвитку інформаційних технологій. ЕГ рекомендує більш широке залучення на системній основі до проведення практичних занять фахівців з досвідом роботи у ІТ-фірмах щодо реалізації проектів та розробок ІТ-напрямів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, та їх можливість забезпечити досягнення результатів навчання підтверджується публікаційною активністю у Scopus за напрямком ОП з високим індексом Гірша; співпрацею з роботодавцями при організації освітнього процесу; регулярним підвищенням кваліфікації; забезпеченням в рамках університету професійного розвитку викладачів та розвитку викладацької майстерності. Однак, слід зазначити, що професіонали-практики залучаються до проведення практичних занять за ОП несистематично. Даний недолік не є суттєвим та не впливає на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Зазначене свідчить, що освітня програма «Інтелектуальні інформаційні системи» повністю відповідає критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ підтверджує достатньо-високий рівень матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу за ОП, що акредитується. Для кращого укомплектування матеріально-технічної бази освітньої програми було активно залучено позабюджетне фінансування. Зокрема, за допомогою грантової програми Tempus було укомплектовано три аудиторії. У результаті участі в грантовій програмі Erasmus+ (проект "Internet of things: emerging curriculum for industry and human applications") було створено "Науково-проблемну лабораторію IoT". Тісна співпраця з компаніями-роботодавцями дозволила якісно оснастити лабораторію програмної інженерії новими ноутбуками та іншим необхідним для проведення навчального процесу обладнанням. Наявність достатньої матеріальної бази неодмінно стимулює здобувачів приділяти більше уваги та часу навчанню. В університеті є наукова бібліотека та читальні зали <https://chmnu.edu.ua/biblioteka/>. Окремого сайту з оцифрованими книгами бібліотека не має, але є окрема вкладка на головному сайті університету, звідки можна перейти на бази даних фахових періодичних видань за галузями знань. Доступ до необхідних електронних ресурсів навчально-методичного забезпечення дисциплін здійснюється через систему Moodle, куди викладачі завантажують необхідні для навчального процесу матеріали. Крім того, як було з'ясовано під час фокус-зустрічей, здобувачі мають доступ до наукометричних баз Web of Science та Scopus і можуть здійснювати його не лише з університетського IP, а й з домашніх комп'ютерів, що особливо актуально під час дистанційної роботи. Під час викладання деяких освітніх компонентів ОП, що акредитується, використовується програмне забезпечення у пробній версії, яка дозволяє здійснювати безоплатне користування продуктом лише 30 днів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході спілкування з учасниками навчального процесу під час проведення акредитаційної експертизи, було встановлено, що вони мають безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, що є необхідними для здійснення навчальної, викладацької та наукової діяльності в рамках ОП. Здобувачі мають безкоштовний доступ до наукометричних баз SCOPUS, Web of Science з персональних комп'ютерів. Всі необхідні матеріали для проведення дистанційного навчання розміщуються на платформі Moodle. Також для здобувачів доступна база підписок на фахові періодичні видання <https://chmnu.edu.ua/spisok-periodichnih-vidan/>. За цим лінком вони відсортовані за відповідними роками публікації. ЕГ з'ясувала під час проведення фокус-зустрічей 18-02-2021р. та 19-02-2021р., що у вільному доступі для здобувачів та НПП також є спортивні зали, водна станція, інформаційно-комп'ютерний центр, галерея мистецтв, дослідницькі та навчальні лабораторії та майстерні, що створює комфортні безпечні умови для навчання та викладацької діяльності.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ході інтерв'ювання здобувачі звернули увагу на добрі відкриті відносини у роботі з науково-педагогічним складом ОП та декілька разів наголосили, що викладачі завжди йдуть назустріч студентам, що зменшує ризики конфліктних ситуацій та забезпечує комфортне психологічне середовище для роботи. У випадку складних психологічних станів у здобувачів є можливість звернутись до Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню <https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannyu/>, де вони зможуть отримати психологічні консультації у одного з чотирьох професійних психотерапевтів та тренерів, які працюють у центрі. Також у здобувачів є можливість вибрати фахівця, з яким вони дали працюватимуть. На фокус-зустрічах 18-02-2021р. та 19-02-2021р. було встановлено, що здобувачі ОП, яка акредитується, не користувались послугами центру, або, можливо, не хотіли зізнаватись у цьому перед колегами. Проте, за перший семестр цього навчального року, за даними центру, за його потребами до них звернулись 280 здобувачів з усього університету. Це свідчить про доцільність наявності структурного підрозділу з такими функціями. Здобувач, який живе у студентському гуртожитку, констатував належні умови проживання у ньому. У гуртожитку блокова система проживання, де здобувачі живуть у кімнатах для 2-3 осіб. Поселення та проживання в університетських гуртожитках регламентуються відповідним положенням. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/POLOZHENNYA_PRO_PORYADOK_POSELENNYA_TA_PROZHIVANNYA_V_GURTOZHITK_AH.pdf Також цим документом керуються Студентські ради гуртожитків. ЕГ з'ясувала на фокус-зустрічі із представниками студентського самоврядування, що студентські органи не в повній мірі оповіщені про свої права отримання фінансування з боку університету.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В університеті діє багатофункціональний Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню. <https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku->

ta-spriyannya-pratsevlashtuvannyu/. Напрямами роботи Центру є: координація розвитку інклюзивної освіти, соціальний та психологічний супровід студентів впродовж усього терміну навчання, сприяння професійному розвитку та працевлаштуванню студентів. Центр регулярно проводить різноманітні заходи, тренінги та вебіари для не лише професійного, а й особистісного росту здобувачів, використовуючи новітні підходи до тренінгових методик та сучасні методики, які базуються на мистецьких підходах у роботі зі здобувачами. В ЧНУ запроваджена практика Інституту дорадництва, що передбачає наявність відповідального за кожну академічну групу з числа НПП, в тому числі і для академічних груп здобувачів освітнього рівня "Магістр". За результатами опитування студентів 6 курсу кафедри інтелектуальних інформаційних систем, роботу кураторів оцінено на 8,2 балів із 10. Проте, про цю позитивну практику дорадництва члени ЕГ дізнались під час фокус-зустрічей не зі здобувачами, а з допоміжним персоналом, що займається моніторингом якості надання освітніх послуг в межах освітніх програм. На головному сайті університету розміщується вся необхідна для здобувачів інформація, зокрема, всі важливі положення, згідно яких в університеті забезпечуються ті чи інші процеси, розклад занять, інформація про наукові конференції та практику і перспективи працевлаштування та багато іншого <https://chmnu.edu.ua/>. Під час фокус-зустрічей було відзначено адаптивність викладачів до сучасних інформаційних засобів, зокрема, здобувачі зазначили, що актуальна для них інформація розміщується у Фейсбуку, з використанням месенджерів Телеграм та Інстаграм аби її отримала максимальна кількість здобувачів. Позитивною практикою також є наявність Довідника першокурсника, який сприяє легшій адаптації нових студентів до життя в університеті. Довідник "113 запитань від першокурсника" створений у зручному форматі питань та відповідей. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/113_zapitan_pershokursnika.pdf. Отож, на думку ЕГ, ЧНУ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, на належному рівні.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП, що акредитується, відсутні студенти з особливими освітніми потребами та інвалідністю, проте, під час експертизи склалось дуже позитивне враження про ступінь піклування цим питанням, адже, загалом в університеті навчається достатня кількість здобувачів з різними видами інвалідності. Під час фокус-зустрічі 18.02.2021р. проректор з адміністративно-господарчої роботи Ляшенко М.В. надав інформацію про спеціально обладнані вбиральні кімнати для людей з інвалідністю, а також наявні пандуси у корпусах університету. Є плани покращувати цю інфраструктуру, зокрема, на пропозицію від експертної групи про створення кімнати матері-дитини, проректор відгукнувся дуже схвально і сказав, що така пропозиція вже запланована до реалізації в ЧНУ. В університеті прийнятий порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в Чорноморському Національному Університеті Імені Петра Могили <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/Inklyuzivna-osvita-ta-suprovod-malomobilnih-grup-naselennya-2.pdf>. За цим посиланням розміщений звіт про проведення технічного обстеження для визначення доступності будівель і споруд та надання послуг для маломобільних груп населення https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/Zvit_BTI.pdf.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Університет прийняв Положення про порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації у Чорноморському Національному Університеті Імені Петра Могили <https://chmnu.edu.ua/polozhennya-shhodo-navchalno-naukovoyi-ta-inshoyi-diyalnosti-universitetu/>. Положення розміщене на сайті університету у вкладці ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ТА ІНШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ, що зручно та доступно. Проте, під час фокус-зустрічі експертна група виявила недостатню інформованість, як здобувачів, так і викладацького складу про процедури вирішення конфліктних ситуацій. Але, на жаль, не всі учасники освітнього процесу інформовані про наявність Положення про порядок реагування на конфліктні ситуації. В переважній більшості студенти намагаються вирішити конфлікт з самим викладачем, потім звернутись до куратора, і далі - до адміністрації факультету. Здобувачами було відмічено студентоцентрованість у прийнятті рішень, які стосуються конфліктних ситуацій. Також позитивною практикою є наявність Уповноваженого з антикорупційної діяльності ЧНУ імені Петра Могили. До його повноважень належать отримання та розгляд повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», здійснення співпраці з викривачами. За лінком <https://chmnu.edu.ua/zapobigannya-koruptsiyi/> можна ознайомитись з контактною інформацією, відповідною документацією та заходами, які відбуваються задля запобігання випадкам корупції в університеті. Зокрема, можна переглянути Антикорупційну програму 2020-2022рр., заходи до антикорупційної програми 2020-2022рр., пам'ятку для працівників ЧНУ ім. Петра Могили щодо антикорупційних обмежень. Здобувачі мають можливість ознайомитись з результатами Зустрічі студентів та викладачів з головою Одеського територіального управління НАБУ та дізнатись про оновлення щодо програми ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ в Миколаєві.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Достатньо-високий рівень матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу за ОП, що акредитується, а також залучення позабюджетних коштів для її укомплектування. Активна діяльність багатофункціонального Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню. Високий рівень організації соціальних опитувань та професійне представлення результатів їх аналізу. Високий рівень організації інклюзивної інфраструктури та плани по розвитку у цьому напрямку. Інститут дорадництва та гнучкість у поширенні інформаційних меседжів до здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Використання у навчальному процесі пробних версій ліцензійних продуктів, що дозволяє користуватись ними лише 30 днів. ЕГ рекомендує, за можливості, віддавати перевагу у використанні в освітньому процесі безкоштовних аналогів ліцензійного програмного забезпечення проти використовуваних пробних версій ліцензійних продуктів, що мають обмеження у користуванні лише 30 днів. Низька інформованість студентів та викладачів про процедури вирішення конфліктних ситуацій. ЕГ рекомендує розробити інформаційний буклет чи серію заходів, присвячених тематиці реакцій на конфліктні ситуації, які можуть виникнути у ЧНУ. Органи студентського самоврядування мають обмежену інформацію про свої права отримання фінансування з боку університету. ЕГ рекомендує підвищити рівень інформованості студентів щодо фінансування студради.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У цілому матеріально-технічна та інформаційна бази, навчально-методичне забезпечення та наявні фінансові ресурси відповідають вимогам щодо освітнього середовища та матеріальних ресурсів для ОП, що акредитується. У ЗВО реалізовано безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, створене безпечне освітнє середовище, яке дозволяє задовольнити основні потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, реалізується різностороння підтримка здобувачів. Виявлені недоліки (використання у навчальному процесі пробних версій ліцензійних продуктів з обмеженим часом дії, низька інформованість студентів та викладачів про процедури вирішення конфліктних ситуацій, недостатня інформованість студентів щодо фінансування студради, а також наявних дорадників академгруп) не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Положення про організацію освітнього процесу у Чономорському Національному університеті імені Петра Могили введено в дію наказом Ректора від 30 серпня 2019р. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf. У ньому чітко описані процедури, якими керується науково-педагогічний колектив для забезпечення якісного функціонування ОП, що акредитується. Положення є у вільному доступі. Також у відкритому доступі на сайті у окремій вкладці "Документи" <https://chmnu.edu.ua/dokumenti-2/> є інші нормативні документи, які регулюють функціонування ЧНУ загалом, а також процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, в тому числі ОП, що акредитується. Зокрема, Рекомендації щодо порядку створення та перегляду освітніх програм <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Rekomendatsiyi-shhodo-poryadku-stvorenniya-ta-pereglyadu-OP.pdf>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Студентська рада університету діє згідно з Положенням про студентське самоврядування https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_SK.pdf. У здобувачів вищої освіти є інший представницький орган - студентське наукове товариство, яке функціонує згідно з Положенням про студентське наукове товариство <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/08/Polozhennya-pro-Studentske-naukove-tovaristvo.pdf>. Під час фокус-

зустрічей 18.02.2021р. та 19-02.2021р. ЕГ з'ясувала, що студентська рада слугує містком між студентами та викладачами у контексті пропозицій щодо освітнього процесу. Старости факультету, які входять до студентської ради, передають побажання та актуальну для здобувачів інформацію адміністрації факультету. Здобувачі освіти зазначають, що час від часу адміністрація запитує зворотній зв'язок щодо освітніх програм, на яких вони навчаються. Це відбувається в усній формі або у вигляді опитувань, які є систематичними. Опитування проводять як соціологічний центр, так і представники факультету на окремих освітніх програмах. Проте, цілісного розуміння, що вони можуть впливати на конкретні зміни в ОП, у здобувачів немає. Під час фокус-зустрічей було виявлено бачення, що освітні програми у аксіоматичному вигляді приходять з МОНУ і змінити їх неможливо. Можливо, саме незнання цих можливостей і впливає на те, що студенти не ініціюють пропозицій, попри те, що в університеті діють Рекомендації щодо порядку створення та перегляду освітніх програм <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Rekomendatsiyi-shhodo-poryadku-stvorennnya-ta-pereglyadu-osvitnih-program.pdf>. Попри невисоку активність студентів існує практика аналізу пропозицій здобувачів освіти. Зокрема, один з таких моніторингів після проходження асистентської практики дозволив виявити ряд фактів, які були потім взяті до уваги в організації освітнього процесу. Зокрема: 1) Ряд студентів висловили побажання, щоб практика тривала довше. 2) Були одиничні думки студентів щодо збільшення терміну професійної практики або щодо недоцільності такої практики. 3) Побажання проводити протягом семестру викладацькі тижні для студентів (що фактично зводились до збільшення тривалості практики). 4) Студенти висловлювали свою зацікавленість у проходженні практики із використання сучасних освітніх хмарних дистанційних сервісів та програмних засобів (в 2020-2021 навч. році практика проходила в умовах локдауну). 5) Були побажання щодо розробки методичного посібника для проходження практики (посібник розроблено в електронному вигляді, готується до друку).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факультет регулярно співпрацює з більшістю великих та середніх ІТ-компаній Миколаєва. Роботодавці беруть участь у різноманітних зустрічах, зокрема: Днях кар'єри, конкурсах Startup, зустрічі з представниками ІТ компаній. На цих заходах обговорюються питання відповідності підготовки в ЧНУ ІТ-фахівців актуальним на цей час вимогам ІТ-ринку. Представники студентського самоврядування звернули увагу на фінансову підтримку їх ініціатив та заходів з боку ІТ-компаній. Деякі аудиторії факультету обладнані за підтримки роботодавців. Під час фокус-зустрічі з роботодавцями 18.02.2021 р. груп представники компаній повідомили, що регулярно спілкуються з викладачами даної ОП, коли ті звертаються за консультаціями з приводу удосконалення освітньої програми відповідно до розвитку ІТ-галузі. Зазвичай, це відбувається у телефонному режимі, адже так зручно роботодавцям, але періодично факультет проводить опитування серед роботодавців стосовно фахової компетентності випускників факультету комп'ютерних наук ЧНУ ім.Петра Могили. https://docs.google.com/forms/d/1f-vwuIKdKeF_6El98h4AS9zmtwXFGeIg2T6IFRA3G3s/edit Половина респондентів на запитання "Оцініть рівень фахових компетентностей випускників (студентів) факультету" оцінила їх компетентності на 7 - 8 балів з 10 можливих, що є достатньо високою оцінкою. Також, у даному опитуванні роботодавцям було запропоновано оцінити перелік фахових навичок та знань, якими повинен володіти випускник, надати пропозиції щодо підвищення рівня підготовки фахівців за ОП "Інтелектуальні інформаційні системи".

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час зустрічі з роботодавцями було виявлено, що всі з присутніх на зустрічі особи є випускниками факультету комп'ютерних наук, які констатують дуже позитивну динаміку розвитку освітніх програм кафедри інтелектуальних інформаційних систем, в тому числі і ОП, що акредитується, у порівнянні з можливостями та якістю навчання, які мали вони під час навчання. З'ясувалось, що міський голова м.Миколаєва також є випускником факультету комп'ютерних наук. В ЧНУ існує практика анкетування випускників факультету комп'ютерних наук ЧНУ ім.П.Могили з метою отримання фідбеку для покращення рівня надання освітніх послуг. Зокрема, результати останнього опитування, в якому взяло участь 144 випускники показали, що 44,4% респондентів відповіли, що отримали відмінний рівень знань за освітніми програмами кафедри інтелектуальних інформаційних систем <https://docs.google.com/forms/d/1CjylBX8VYyRPXKwNgfWsRSXHqP4w19adKueoSSae37Y/edit#responses>. У даному опитуванні серед іншого випускникам запропоновано оцінити таке: "Що Ви рекомендували б додати до програми навчання з урахуванням своїх професійних досягнень і життєвого досвіду", "Які дисципліни були найбільш цікаві та корисні, які компетенції є важливими для досягнення кар'єрного успіху в ІТ-сфері". Їм було запропоновано надати feedback щодо покращення рівня освіти на факультеті. Як з'ясовано ЕГ, Центр соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню надає студентам та випускникам послуги, пов'язані з профорієнтацією та підготовкою до роботи за отриманою професією, а також регулярно проводить різні моніторингові опитування <https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannnyu/>.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ підтверджує, що в ЧНУ існує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, що вчасно реагує на виявлені недоліки в освітній діяльності. Так, у травні 2020 р. відбулося опитування «З академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти ЧНУ» (ініціатива виникла після відрахування студента за плагіат в кваліфікаційній роботі). В результаті внутрішня система забезпечення якості вищої освіти ЧНУ прореагувала таким чином. Були розроблені: 1. Етичний кодекс університету (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Etichnij_kodeks.pdf). 2. Дорожня карта розбудови системи академічної доброчесності в ЧНУ (містить широкий спектр заходів щодо популяризації ідеї академічної доброчесності серед студентів, молодих вчених тощо). 3. Науковою бібліотекою ЧНУ розроблений онлайн-курс (<https://www.youtube.com/watch?v=v4vSzMC4538>) з питань системи академічної доброчесності в університеті (нормативно-правові акти; Положення університету, Етичний кодекс, види та форми академічної недоброчесності; академічна відповідальність; методи запобігання). Кожен здобувач першого курсу прослуховує такий онлайн-курс аудиторно і підписує етичний кодекс. Також проводиться інформаційна робота з дорадниками академічних груп та викладачами дисциплін, яка включає лекції як штатних співробітників, так і запрошених фахівців щодо академічної доброчесності. Серед заходів слід відзначити проходження викладачами підвищення кваліфікації в форматі онлайн-курсів платформ Prometheus, EdEra, ВУМ тощо. ЧНУ є активним учасником проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» («Academic IQ», за підтримки Посольства США в Україні, МОНУ та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Це первинна акредитація ОПП «Інтелектуальні інформаційні системи», тому зауважень та пропозицій з попередніх акредитацій цієї ОП не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Як виявила ЕГ в процесі проведення акредитації ОП «Інтелектуальні інформаційні системи», всі учасники освітнього процесу розуміють її розвиток, як такий, що орієнтований на підвищення якості, чому сприяє система забезпечення якості освіти ЧНУ. Концепція функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти Чорноморського національного університету ім. П.Могили відображена у документі <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Kontsepsiya-VSZYAVO.pdf>. Під час інтерв'ювання учасників освітнього процесу у ЕГ склалось враження, що всі стейкхолдери у тій чи іншій мірі сприяють формуванню культури якості на даній ОП та залучені до системи внутрішнього забезпечення якості освіти в ЧНУ у контексті розробки, обговорення та затвердження основних положень, курсів та навчальних програм ОП, що акредитується. В розвитку ОП, вагома увага приділяється Рекомендаціям щодо порядку створення та перегляду освітніх програм <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Rekomendatsiyi-shhodo-poryadku-stvorenniya-ta-pereglyadu-OP.pdf>, за якими проводяться заходи із заінтересованими сторонами, а також аналіз результатів опитувань здобувачів щодо виправдання сподівань на отримання ПРН. Як з'ясовано, на фокус-зустрічах із гарантом, в розвитку ОП значну роль відіграють зустрічі з роботодавцями, на яких виявляються сучасні тенденції розвитку ІТ-індустрії. Перш за все це обумовлено цінностями ЧНУ та особливостями швидкого розвитку галузі знань, що, в свою чергу, вимагає впровадження новітніх підходів та рішень.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЧНУ послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Оперативна реакція внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти на виявлені недоліки у освітньому процесі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Певні здобувачі освітньої програми та органів студентського самоврядування не знають про можливість впливу на її зміст. ЕГ рекомендує підвищити рівень інформованості студентів та органів студентського самоврядування щодо можливості їх впливу на оновлення освітньої програми в цілому, а не тільки на оцінювання її окремих освітніх компонентів, й щодо їх участі у моніторингу та періодичному перегляді освітньої програми (проведення круглих столів, конференцій).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Рівень внутрішнього забезпечення якості освітньої програми “Інтелектуальні інформаційні системи” за другим (магістерським) рівнем в цілому відповідають вимогам критерія 8, а такий недолік, як недостатня інформованість студентів за їх рівнем впливу на зміст освітньої програми є несуттєвим, та, на погляд експертної групи, може бути виправленим проведенням кількох інформ-кампаній.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Освітній процес в ЧНУ ім.П.Могили здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили, затвердженого протоколом засідання Вченої ради ЧНУ ім.П.Могили № 1 від 30.08.2019 р. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf. Також прийнятий стратегічний план розвитку Чорноморського національного університету імені Петра Могили на 2019-2024 роки, який доступний за посиланням https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Strategichniy_plan_2019-2024_gr..pdf Колективний договір ЧНУ імені Петра Могили був прийнятий 24 грудня 2020 року і врегульовує трудові відносини у ЧНУ <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/KOLEKTIVNIJ-DOGOVIR-2021-2025.pdf>. Всі документи знаходяться у вільному доступі на сайті ЧНУ. Для зручності пошуку вони згруповані по відповідних категоріях у вкладці “Документи” <https://chmnu.edu.ua/dokumenti-2/> та містять чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми “Інтелектуальні інформаційні системи”.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітня програма розміщена у вільному доступі на офіційному сайті ЧНУ https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/OPP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi.pdf. Діяльність внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти регламентується положенням ЧНУ ім.П.Могили «Про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім.П.Могили» https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf. Освітню програму затверджено 27 серпня 2020 року. Проте, обговорення проекту освітньої з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін мало місце на засіданні Вченої ради факультету комп'ютерних наук у червні 2020 року (Протокол №8 від 04.06.2020р. додається), на розширеному засіданні Вченої ради факультету комп'ютерних наук (Протокол №1 від 26.08.2020р. додається), а також під час зустрічей гаранта та завідувача кафедри із роботодавцями. Проте, як з'ясовано експертною групою при проведенні фокус-зустрічі із здобувачами освіти за ОП, що акредитується, доступ до результатів опитування роботодавців для здобувачів є недоступним, хоча, на їх погляд, дуже цікавим й важливим.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Сайт університету дає вичерпну інформацію щодо всіх важливих сторін ОП, що акредитується, <https://chmnu.edu.ua/> Зокрема, у вкладці НАВЧАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА (ОП, НП, РПНД) <https://chmnu.edu.ua/training-information-base-computers/> розміщена відповідна документація, яка покатегоризована за рівнем навчання та спеціальностями. У вкладках НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (2020 Р. ВСТУПУ) наведено ОП, що акредитується, відповідний навчальний план та робочі програми навчальних дисциплін цієї ОП. ОП https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/OPP_122_Magistr_Intelektualni_informatsijni_sistemi.pdf містить точну та достовірну інформацію з визначеними цілями, очікуваними результатами навчання та освітніми компонентами в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін. У вкладці КАФЕДРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ <https://chmnu.edu.ua/kafedra-intelektualnih-informatsijnih-sistem/> всі стейкхолдери

освітнього процесу можуть знайти інформацію про кафедру, спеціальність та ОП "Інтелектуальні інформаційні системи", міжнародні проекти, а також контакти гаранта, завідувача кафедри та всіх її викладачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Чітко структурований та наповнений сайт університету, який забезпечує систематизований доступ до необхідної інформації усім стейкхолдерам процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність доступу до результатів опитування роботодавців щодо освітньої програми, яка акредитується. ЕГ рекомендує забезпечити доступ здобувачів до результатів опитування роботодавців щодо програмних результатів навчання за ОП, яка акредитується.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ вважає, що визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу за ОП "Інтелектуальні інформаційні системи", кафедра комп'ютерних наук ЧНУ своєчасно оприлюднює на своїй сторінці офіційного веб-сайту ЧНУ точну та достовірну інформацію про освітню програму, що акредитується. За виявленими фактами в процесі проведення акредитаційної експертизи можна зробити висновок про загальну відповідність щодо вимог прозорості та публічності, а виявлений недолік (недоступність до результатів опитування роботодавців для здобувачів) не є суттєвим.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Витяг з протоколу №8.pdf</i>	2uTryDg4eW/iOW13ZAZOE8aorcC9RDKgZxWm6D CnhwM=
Додаток	<i>Dogovir_pro_dilove_spivrobitnitstvo_TOV_Litsenza_Development.pdf</i>	HF4p4/jtNsimgEFqUuuzJVl+7Vy/s9PI9lGy67QJHc E=
Додаток	<i>Dogovir-pro-partnerstvo-ta-dilove-spivrobitnitstvo-TOV-Briolajt-Ukrayina.pdf</i>	pCY13aolAMS16aBhTMKMP6JYayx8+8Jy9japbvwXs +I=
Додаток	<i>Витяг з протоколу №1 (2).pdf</i>	MYgcp+RhtcqU/7qCfl9+4Nyp9YqBIYW+VMEdvsjU oII=
Додаток	<i>Dogovir-pro-partnerstvo-ta-dilove-spivrobitnitstvo-TOV-Osvitno-reabilitatsijni-tehnologiyi.pdf</i>	6ngtBshqhhuuq8FTQAlNWq6O3nemiUc1xRWMR4X PCXvo=
Додаток	<i>Akademiya_Pomorska.pdf</i>	Jtwxt4MsAjP/tddWvz2lkGJCJ+cOd8uVXQsqJfcFwac =
Додаток	<i>Dogovir_Pshemishli.pdf</i>	tdmjzCpQeCSWpApaBx01GMemrbZE4CkwhMZeEM InulU=
Додаток	<i>Dogovir-pro-partnerstvo-ta-dilove-spivrobitnitstvo-z-TOV-GlobalLodzhhik-Ukrayina.pdf</i>	DloQBWie2361Urguue8tputPhe2RGLpkyr2wWGkqV ro=
Додаток	<i>Memorandum_Departament_kib erpolitsiyi.pdf</i>	OCiUsRBwaGUPs97bQMRgHnL99O/oDauSVIuXAR e5+ic=
Додаток	<i>Ugoda-pro-akadem-obmin-z-ONU-im.-I.-I.-Mechnikova.pdf</i>	Nv9oSOBqrTEFeSAkqH2rWnIjgT4zSG6YbCHPxtVs xA=
Додаток	<i>Ugoda-pro-akadem-obmin-z-TNPU-im.-Volodimira-Gnatyuka.pdf</i>	LRKSFSsXKiYyxoDwQm3ZBxM7e2Hz3dtttUG/niuz Uc4=
Додаток		

	<i>Uгода-pro-spivpratsyu-zi-SHkoloyu-ekonomiki-ta-menedzhmentu-v-Bratislavi-Slovachchina.pdf</i>	28uDvWTZ7UUJTZE7t48Vn1GOEK7H9SIEaYyITOO k3VU=
--	--	--

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Савчук Тамара Олександрівна

Члени експертної групи

Чалий Сергій Федорович

Падалко Галина Анатоліївна